46ste jaar. — Nr 150. Zaterdag 16 December 1899.

Men schrijft in te **Tongeren** bij COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franc* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, nr 37-39, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :
Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centmen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

De personen die een ABONNEMENT nemen aan den **POSTRIJDER** *voor het jaar 1900, zullen het blad* KOSTELOOS *ontvangen, van den dag hunner inschrijving tot aanstaande Nieuwjaar.*

BUITENGEWONE PREMIE
aan onze geabonneerden.

Portret in Olieverf.

Alle geabonneerden aan den *POSTRIJDER*, oude of nieuwe, hebben recht op eene artistieke premie, van het grootste belang.

Ingevolge eene overeenkomst welke wij gesloten hebben met M. TH. LAFORCE, kunstschilder van talent zal ieder onzer geabonneerden **kosteloos** recht hebben op zijn PORTRET IN OLIEVERF, (grootte portret-visietkaart) op houten paneel, 14 × 10, zonder kader, ofwel op eene prachtpremie, van eene waarde van *25 fr.* **voor fr. 6,50.**

Deze premie bestaat in een *portret in Olieverf*, met aanzienlijke vergrooting der modellen visietkaart, in eenen prachtigen gulden en fluweelachtigen kader, stijl acajou, 32 × 28, en geeft recht : 1° op de volstrekte gelijkenis. 2° op de ongeschonde teruggaaf der model photographiën.

Om eene dezer premiën te bekomen, is het voldoende aan den schilder eene goede photographie te sturen, vergezeld van een premie-bon.

Dit bon, dat al de noodige inlichtingen inhoudt, zal door ons geleverd worden aan elken geabonneerden die er aanvraag zal van doen, aan den uitgever van den *POSTRIJDER* *(onder voorwaarde er eenen postzegel van 10 centiemen bij te voegen, om de verzendingskosten te dekken).*

Proeven dezer bijzondere premiën zijn tentoongesteld in de bureelen van den *POSTRIJDER der provincie Limburg*, Groote Markt, 37 & 39, te Tongeren.

TONGEREN, DEN 16e DECEMBER 1899.

VAN ALLES WAT.

Indien, zooals men veronderstelt, de wet waarover de Senaat nu beraadslaagt, op 't einde van 1899 kan afgekondigd worden, dan zullen de partijen iets meer dan vier maanden hebben, om zich voor de kiezingen van Mei gereed te maken.

Ontlast van de zorg der bondgenootschappen, zal elke partij voortaan al hare aandacht kunnen wijden aan hare eigene inrichting en aan hare propagandemiddelen.

Onze politieke leiders zullen groote plichten te vervullen hebben. Dat hunne werkzaamheid en hun iever zich in geenen deele laten vooruitstreven of voorbijloopen door het werk van de tegenstrevers.

De socialisten partij maakt reeds haren veldtocht gereed. De leiders hebben besloten dat een congres hunner aanhangers zal bijeengeroepen worden tegen 14 januari te Brussel ; en men daar zal overeenkomen voor het opstellen eener kiesplatform.

De meest kiesche kwestie, de kiezing der kandidaten, zal later komen ; maar van nu af is het besloten in den geest der leiders, dat men voortaan van al de kandidaten zal eischen dat zij in de arrondissementen wonen, waar zij zich laten voordragen : aldus zullen Anseele en Denis zich niet meer kunnen laten kiezen te Luik. Vandervelde zal op Brussel afzakken, enz.

Men voorziet dat er groote wedijver zal ontstaan wanneer het er zal op aankomen de volgorde aan te wijzen, in welke de namen der tegenwoordige afgevaardigden op de lijst zullen moeten ingeschreven worden.

Zekere socialistische afgevaardigde, die er stilaan was aangewonnen geworden de 4.000 fr. parlementaire schadeloosstelling op te strijken, kan sedert eenigen tijd niet meer slapen, omdat hij voorziet dat hij aan het staartje van de lijst zal staan en dus zal geslachtofferd worden.

Gij zult zien dat de leiders het wel zoo zullen aanleggen, dat zij zelf van dergelijke onaangenaamheid zullen vrij blijven. Noch Vandervelde, noch Anseele, noch Defuisseaux zullen nalaten het latijnsch spreekwoord op zichzelven toe te passen : *primo mihi*, 't is te zeggen : Aan ons de eerste mandaten ; gij, goede vrienden, moogt de andere deelen... als er nog wat overschiet.

∴

De prokureur-generaal heeft bij omzendbrief aan de gemeenten overbeden de krachtdadigste *maatregelen tegen de razernij* aanbevolen, hen herinnerende dat zij verantwoordelijk zullen worden gesteld voor de gevolgen, die uit hunne nalatigheid zouden voortspruiten.

∴

Een Belg drinkt bij iedere gelegenheid : des zomers om zich te verfrisschen, des winters om zich te verwarmen ; voor het eten, om den eetlust te verwekken ; na het eten, om de verteering te vorderen ; alleen zijnde, om zich niet te vervelen ; in gezelschap, om de vrienden op te wekken ; is hij droef, om zich te troosten ; is hij blijde, om zijne vreugde ten volle te smaken ; voor het werk, om zich moed te geven ; na het werk, om zijne krachten te herstellen ; des morgens drinkt hij om den slaap te verjagen ; des avonds om eenen goeden nacht te krijgen ; is er eene geboorte, hij drinkt ; doen de kinderen hunne eerste communie, hij drinkt ; moeten zij loten, hij drinkt ; gaan zij trouwen, hij drinkt ; is er eene begraving, hij drinkt nogmaals.

∴

De lachende plant *groeit* in **Arabië** en wordt aldus genoemd van wege den invloed die het zaad van dezelve uitoefent op den persoon die het gebruikt. De plant is van gemiddelde grootte en heeft geele bloemen, terwijl de bladeren donkergroen zijn. Het zaad van deze plant groeit in peulen, gelijk erwten en is zwart van kleur.

De Arabieren drogen dit zaad en malen het tot poeder. Wanneer iemand van dit poeder gebruikt, begint hij weldra luidkeels te lachen en te zingen. Dit duurt ongeveer een uur en dan valt de persoon in slaap. Wanneer deze poeder in kleine hoeveelheden wordt toegediend, zijn de gevolgen niet nadeelig, en als men in Arabië iemand een grapje wil spelen, wordt een weinig van dit poeder in zijne koffie gedaan.

∴

De haring wordt duur, de vangst is dit jaar minder overvloedig dan op de andere jaren, en daardoor is de prijs verhoogd. Op de hollandsche kust alleen heeft men 135.000 ton minder gevangen dan in 1898. De noorweegsche visscherij heeft een verschil van 550 000 ton. Schotland een tekort van 490 000 ton.

In Holland werd dezer dagen de ton 55 fr. verkocht, terwijl ze verleden jaar op dit tijdstip 23 fr. kostte.

∴

De Paus heeft besloten dat, om het laatste jaar der tegenwoordige eeuw, op waardige wijze te beginnen, op 31 December aanstaande in de kerken en kapellen van gansch de wereld het H. Sacrament te middernacht ter aanbidding zal mogen uitgesteld worden en dat er op hetzelfde uur eene enkele mis zal mogen gelezen of gezongen worden.

∴

De invloed der Maan op het hout is zoo sterk, dat, wanneer een boom bij volle maan gekapt wordt, hij zeer spoedig berst. Dit wordt veroorzaakt door de overgroote menigte van sappen, welke de boomen op dit tijdstip bezitten. Daarom hebben de boomen die bij volle maan gekapt worden, weinig weerde. Het hout wordt kort na het vellen door torren aangevallen, welke men soms in het buitenlandsch hout aantreft. Ook verrotten zulke boomen veel sneller dan wanneer men ze tijdens eenen anderen stand der maan velt, bij voorbeeld eerste of laatste kwartier, want het sap klimt bij volle maan tot den top van den boom en daalt bij afnemende maan. De invloed is merkbaar bij alle boomsoorten.

∴

Dwalen is menschelijk,
Zijne dwaling erkennen is engelachtig,
Daarin volherden is duivelachtig.

De nieuwe wet op het gerij.

Ziehier eenige bepalingen dezer *wet*, die sedert veertien dagen in geheel België toepasselijk is :

Alle voertuig moet tegen den avond, en tot 's morgens, voorzien zijn van ten minste eene goed verlichte lanteern met zijn vuur in de richting van den gang.

De zelfbewegende rijtuigen, de motocycles, de baanlocomotieven en de rijwielen moeten voorzien zijn van remmen, die onmiddelijk kunnen gespannen worden en de wielen stilhouden.

Als een bijzondere zijweg voor het uitsluitend verkeer der voetgangers en der rijwielen aangewezen wordt, is aldaar het stilstaan en verkeeren van alle andere voertuigen, de motocycles erin begrepen, van trek-, last- of rijdieren, alsook van vee, verboden.

Als het benutbaar gedeelte van den zijweg niet breed genoeg is om het kruisen toe te laten van drie- en vierwielers, mogen deze laatste er enkel op rollen mits de plaats aan de wielrijders over te laten.

De snelheid der automobielen en der motocycles mag nooit, in open veld, de 30 kilometers per uur overtreffen, en in den doorgang der behuizingen, de 10 kilometers per uur.

De geleiders van welkdanige voertuigen, last- of rijdieren, moeten, om te kruisen of te laten voorbij rijden, den rechter kant houden en den linker om voor te steken.

Op de kasseiwegen, meer dan vijf meters breedte metende, moeten de voertuigen, de trek-, last- en rijdieren het gedeelte nemen dat op hunne rechterzij ligt.

Als welkdanige voertuigen, trek-, last- of rijdieren elkander tegen- of samenkomen, moeten de geleiders aan elkander ten minste de helft des steenwegs overlaten.

De voetgangers moeten zich uit den weg mijden om doorgang te geven aan alle welkdanige voertuigen, trek-, last- of rijdieren, die zij ontmoeten of voorbij loopen. Van hunnen kant zijn de geleiders gehouden de voetgangers van hunne aankomst te waarschuwen, het zij bij middel van belltoestellen, het zij met hun toe te roepen.

WINTER.

Zestien graden onder zero !
Brrr ! wat koude dezen nacht !
Leefde thans nog keizer Nero
Straks kreeg hij een wreed gedacht :
Eekel om zich eens te warmen
Stak hij eene stad in brand.
Kristnen, reiken wij den armen
Liever eene broederhand.

—

Siska, zei mevrouw De Kramer
Gister avond tot haar meid :
Maak wat vuur op mijne kamer
En een deken bij geleid.
Want, mevrouw heeft maar te wenschen.
Zittend bij haar open vuur,
Denkt ze wel aan de arme menschen
Die verstijven op dit uur ?

—

Rijken, ruimt uit uwe kassen,
Wat daar nutloos ligt en hangt,
Denkt aan 't lijden van de klassen
Waar de koude nijpend prangt.
Zestien graden onder zero !
't Is, voorwaar een hondenweer.
Kristnen, volgt niet Keizer Nero
Maar des Zaligmakers leer !

M. GIELEN,

de achtbare volksvertegenwoordiger van Tongeren, zal op **donderdag 21e December**, dag der foor, in het lokaal der Land-en Tuinbouwmaatschappijen, in het Koffiehuis *Allée Verte*, Kielenstraat te Tongeren, van tien ure tot een, de personen ontvangen die hem verlangen te spreken.

Landbouw.

VOEDING DER MELKKOEIEN.

INVLOED DER HOEVEELHEID GENUTTIGD WATER OP DE MELKOPBRENGST.

Om van eene koe de grootste melkopbrengst te bekomen, die zij in staat is te geven, is het niet voldoende dat haar voedsel rijk zij aan eiwitstoffen in verhouding met de vetstoffen en de koolhydraten ; men moet ook aan den bloedsomloop eene groote werking bezorgen, om de hoeveelheid in beweging zijnde eiwitstof te vermeerderen. Zoo deze hoeveelheid gering is, dan zet zich een grooter deel der verteerde eiwitstof in de organen vast en het dierlijk organisme heeft geene genoegzame hoeveelheid eiwitstof in beweging, opdat de uiercellen, die door hunne scheiding het grootste gedeelte der melk voortbrengen, zich spoedig genoeg kunnen vernieuwen en alzoo de grondstoffen eener overvloedige melkopbrengst opleveren.

In dit laatsche geval, vermindert de voortgebrachte melk in ruime mate en de koe neemt toe in vetheid. Dit ondervindt men in de stallen waar de koeien met droog en rijk voeder werden gevoed en als drank niet meer water drinken dan juist genoeg om hunnen dorst te lesschen.

Om dit toenemen in het vetten tot nadeel der melkopbrengst, tegen te houden, moet men het drinken eener groote hoeveelheid water zoeken aan te wakkeren, hetgeen met de in beweging zijnde eiwitstof te vermeerderen, eene overvloedige melkopbrengst voor gevolg zal hebben, zonder dat daarom de hoedanigheid der melk daardoor iets te lijden hebbe.

Deze uitslag zal men bekomen met, namelijk, bij het rantsoen, een zeker deel (een dertigtal grammen) keukenzout te voegen, met waterachtig voeder toe te dienen, of bij gebrek hieraan, met tusschen de eetmalen lauwen drank te geven en de melkkoeien nooit al te koud water te laten drinken. (Het voordeeligste is van 15° warmtegraad.)

Eene koe van 500 kilos, levend gewogen, moet, in het tijdperk der melkgeving, gemiddeld dagelijks 70 liters water hebben, in den vorm van drank en van water in het voeder bevat. Het versch voeder droog zijnde, houdt nog omtrent 15 % water in.

L. VANDEN BERCK,
Landbouw-Ingenieur.

Het geuzenblad

kan maar niet over zijnen maag krijgen dat de Eerw. Paters Minderbroeders naar Tongeren gaan komen. Het siddert alle zaterdagen bij de gedachte dat de dienst zal gedaan worden in de Begijnhofkerk, door die bruine kloosterlingen.

Wat kan dat wel maken aan de opstellers van het geuzenblad ? Zij gaan immers niet naar de kerk. Of het een pater of een kapelaan is die de mis leest, die predikt, die biecht, dat moet wel *onverschillig zijn voor menschen die zich niet* biechten en niet naar het sermoon of naar de mis gaan. Waarom zich dan zoo blauw en zwart chagrineeren ? Onze gansche bevolking ziet met voldoening die kloosterlingen zich in ons midden komen vestigen. Onze kleine geuskens alleen zijn vijandig aan alles wat aan kerk en godsdienst raakt.

∴

Lezer, zijt gij niet gewaar geworden dat onze liberale raadsleden heel anders spreken op het stadhuis dan het geuzenblad ? Ofschoon zij onder alle opzichten ten accoord zijn, ziet men het geuzenblad elke week tegen de paters uitvallen, terwijl de liberalen op het stadhuis, van niets anders spreken dan van de belangen van het hospitaal die, volgens hen, vereischen dat de begijnhofkerk niet verhuurd worde, maar onder het toezicht van het hospitaal blijve.

Waarom die tegenstrijdigheid in de taal onzer liberale raadsleden en hunne gazet ? Is het niet omdat de aankomst der Eerw. Paters met voldoening door de gansche stad vernomen wordt ? Op het stadhuis waar iedereen kan zien en hooren wie spreekt en wat men er zegt, daar moet men voorzichtig zijn ; daar is men verantwoordelijk voor zijne woorden. Maar in het geuzenblad spreekt men naamloos, men bergt er zijn aangezicht en men spreekt rechtuit.

Toont dit alweer niet dat de Eerw. Paters met blijdschap door de inwoners van Tongeren onthaald worden, wijl hunne vijanden zelf gevoelen dat zij zich moeten verbergen om hunne gedachte te zeggen ?

∴

De begijnhofkerk, zegt het geuzenblad, moet onder het bestuur van het hospitaal blijven !

Maar toen over eenige jaren een liberale burgemeester op het stadhuis verklaarde dat die kerk een last was voor het hospitaal, dat het hospitaal zijne eigene kerk had en dat **de Begijnhofkerk moest afgebroken worden**, toen keurden alle liberalen, — het geuzenblad er inbegrepen, — die taal goed !

Dat men de Begijnhofkerk afbreke, dat willen zij wel ; maar dat de dienst er in gedaan worde door de Eerw. Paters Minderbroeders, dat mag niet zijn.

Haat van kerk en godsdienst, dat is alles wat de geuzerij beziel.

Als men de Begijnhofkerk wilde verhuren om er alle zondagen een gemaskerd bal in te geven, dat zou wat anders zijn ; maar dat die kerk door Paters Minderbroeders bediend worde, foei dan, dat is niet liberaal.

∴

De gemeene beleedigingen van het geuzenblad zullen geen ander gevolg hebben dan den eerbied onzer burgerij tot de Eerw. paters Minderbroeders te vergrooten en eens te meer te bewijzen dat onze liberalen niets dan haat hebben voor priester, kerk en godsdienst.

Talrijke inwoners van het Begijnhof, hebben aan den gemeenteraad eene **petitie** gezonden, aan de regeering vragende afstand van een stukje straat aan de E. P. Recollecten te doen, ten einde de aankomst dezer eerwaarde kloosterlingen in onze stad te verhaasten.

NIEUWS
uit de stad en de omstreken

Eclips. — Het is deze nacht dat de gedeeltelijke maaneclips zal plaats hebben, die wij reeds verleden zaterdag aangekondigd hebben.

Het spectakel is gratis te zien voor wie niet vreest koud te krijgen, van heden zaterdag om 10 uren 32 minuten 's avonds tot morgen vroeg om 4 uren 19 minuten.

Gulde mis aanstaande woensdag 20e December.

Quatertemperdagen, woensdag, vrijdag en zaterdag der aanstaande week, 20e, 22e en 23e December.

Milicie. — Zijn leden genoemd van den revisieraad der provincie Limburg :

Werkende leden. — de Borman (ridder C.) Lid der Bestendige Deputatie des provincieraads, Schalkhoven ; Gielen (K.) Id., Bilsen ; de Creeft (H.) Id., Kerkom.

Plaatsvervangend lid. — Slegers (A.) Lid der Bestendige Deputatie des provincieraads.

Provinciale commissie. — Willems (L.) geneesheer, Hasselt.

Paardenmarkt te *TONGEREN*, DONDERDAG **21e** DECEMBER.

Op de markt van TONGEREN van verleden donderdag waren te koop gesteld : 250 koeien en kalveren, 4 schapen, 335 vette varkens, 577 magere varkens.

APOTHEEK.-**ZONDAGSRUST.** — MORGEN ZONDAG, zal de Apotheek van **Mr Broeders** alleen open blijven, van 1 *uur 's namiddags tot 10 uur 's avonds*, VOOR DE DRINGENDE NOODWENDIGHEDEN.

De Comptante betaling zal vereischt worden.

Bij den *POSTRIJDER* van heden behoort een **BIJVOEGSEL.**

Rommershoven. — Alle Belgen zijn gelijk voor de wet, ja doch niet voor de posterij : Zoo wordt te Rommershoven de briefwisseling dagelijks rond 1 uur te middag uitgedeeld. Te *Vliermaal-Roodt is het al niet beter gesteld.* Een gedeelte van Hoesselt wordt nog later bediend. Waarlijk zulke feiten bewijzen niet veel voor het einde onzer door en door verlichte XIXe eeuw !

Iedereen hier weet genoeg dat noch het postbureel van Bilsen, noch de postbode iets mag *ten laste* gelegd worden. De brave postbode, overlast van werk, loopt zich de beenen af, om *na den middag* te Rommershoven aan te komen.

Wij willen niet langer stiefmoederlijk bedeeld worden. Daarom hebben wij een verzoekschrift aan den Heer minister van posterijen ingediend. Wij durven hopen dat onze Heeren Senators en Volksvertegenwoordigers dit zullen ondersteunen.

Het is niet aan ons verbeteringsmiddelen aan te duiden, anders zouden wij te Hoesselt een hulpbureel vragen. In alle geval, wij eischen dringend vroeger bediend te zijn.

Loon. *MAATSCHAPPIJ VOOR WERKMANSWONINGEN.* — Den 26e October 1898 had zekere Pierre Armand G... van Rukkelingen-Loon aan de maatschappij eene som van 1060 fr. ontleend, met verzekering op het leven, om zich eene woning te bouwen. Hij heeft dus maar eenmaal den intrest dezer som betaald.

G.... is gestorven over eenige dagen. Van heden af is zijne woning, los en liber, vrij van lasten, voor zijne vrouw en kinderen en deze behoeven geene intresten meer te betalen !

Men kan it schoon werk niet genoeg aanprijzen aan alle werklieden, ambachtslieden landbouwers enz... « Eigen baard is *Goud waard* » !

HET VOLK VAN DEN MIST

29ste VERVOLG.

Nader het rotsvlak beschouwende, bemerkte hij nu voor goed hoe oud het monster moest zijn, dat hij in het stoute gevecht zoo onverwacht gelukkig verslagen had. Want daar, op de plaats waar in den eindeloozen loop der jaren, het lichaam van het dier steeds gelegen had, was letterlijk de rots uitgehold, terwijl langs de voorzijde een nog dieper hol de plaats aanduidde, waar den muil lag en waar de reus zijn slaaploos oog gericht hield op het water van den poel.

Rondom hem, op verschillige plaatsen der spelonk, lagen de overblijfsels van verschillige slachtoffers en waarvan een groot deel nog niet verslonden waren. In ieder geval, echter, waren de groote beenderen verbrijzeld en daaruit besloot Otter dat, alhoewel de Krokodil al de slachtoffers doodde, die 's volks bijgeloof haar toezond, haar appetijt nietemin beperkt was en het slechts bij toeval was dat zij de door haar gedoodde slachtoffers verslond.

De aanblik dezer overblijfsels was zoo afschrikkelijk, dat zelfs Otter, die niet kleinzeerig was, zich haastte zijn rotsblok te verlaten. Terwijl hij nog rondzag, werd zijne aandacht getrokken door het geraamte van eenen man die, blijkbaar, over eenige weken nog in leven moest geweest zijn. Offeraarskleeren omhulden het geraamte en Otter, die van de koude beefde, haastte zich die kleeren aan te trekken. Terwijl hij ze van het geraamte nam, zag hij er onder een zakje in ossenhuid liggen, waarin denkelijk de eigenaar van het kleed eens voedsel droeg.

— Waarom die zijn eten mee naar hier bracht kan ik maar niet begrijpen, meende Otter ; het zal nu wel bedorven zijn en ik zal het dus maar laten liggen. Alleen een gier zou het lang in dees kookhuis uithouden.

En hij trok verder op.

Nog eenige stappen verder had hij licht, om zijn weg te vinden, doch weldra werd de duisternis volledig ; evenwel was het niet moeilijk in de grot vooruit te komen, want allerwege was de rotsmuur effen en vlak.

Al wat er te doen viel was recht vooruit te gaan en met de eene hand in aanraking te blijven met den muur. Slechts twee dingen had hij te vreezen, en dit was : eerstens dat hij in een of anderen put zou neerstorten en tweedens dat hij onverwacht eene andere Krokodil mocht ontmoeten, want, zoo redeneerde Otter, ongetwijfeld was dit oude monster gepaard.

Doch Otter viel in geen put of hij ontmoette geen tweede Krokodil, tot zijn groot geluk. De afgod van het Volk van den Mist was nog jonggezel.

Toen de dwerg aldus langzaam meer dan een half uur was voortgeslopen, ontwaarde hij plots met overvoolen vreugde licht voor hem en bliksemsnel liep hij er op af. Weldra bereikte hij de monding van de grot, die letterlijk gesloten was door blokken ijs, waarover eene kleine waterstraal liep. Door eene reet kruipende bevond hij zich op den boord van den onoverschrijdbaren afgrond aan de achterzijde der stad en daar, voor hem, lag een groenachtig ijsveld, dat in de stralen der zon blonk als een berg van smaragd.

VIERDE DEEL
DE ONTVLUCHTING.
XII.
IN DE VAL.

Men zal zich herinneren dat, eenige uren voor dat Otter terug het daglicht ontwaarde, na het afgod-monster te hebben verslagen, Leonard zich in eene heel andere plaats bevond, namelijk in eenen geheimen gang, het gevoellooze lichaam van Juanna in zijne armen dragende en door Soa geleid, hij wist niet waarheen.

Zoo trokken zij voort door verscheidene smalle gangen, wier getal Leonard trachtte te onthouden, tot Soa ten slotte hem bracht in eene soort van cel, in de rots gehouwen, en die blijkbaar voor hunne ontvangst was gereed gemaakt, want aan de eene zijde ervan stond een bed met pelsen in vorm van lakens en aan de andere eene tafel, waarop de beste spijzen die in het land te vinden waren.

Op een teeken van Soa legde hij Juanna op het bed neer, waarop zij seffens een der pelsen over 's meisjes aangezicht schoof, om haar gelaat te verbergen. Toen, onvoorziens, voelde Leonard zich van achter vastgrijpen, en, terwijl twee offeraars zijne armen vasthielden, ontnam een derde, op Soa's aanduiden, hem zijn revolver en zijn jachtmes en droeg die wapens weg.

— Gij hatelijke verraderes ! schreeuwde Leonard tegen Soa ; pas op, want ik zou u dooden zoo ik kon.

— Mij dooden, Verlosser, wel, dat ware u zelven dooden en ook haar. Die dingen worden u enkel ontnomen, omdat het niet veilig is ze u te laten ; dat is geen speelgoed voor beangste kinderen. Hier, beval zij een vierden offeraar, onderzoek zijne zakken.

De man deed wat hem bevolen werd, alles wat Leonard op zich had, als zijn horlogie, Mordaunt's notaboek, de groote robijnsteen in eenen hoop op de tafel leggend. Ook vond hij de hoeveelheid vergif in een zakje gewikkeld. Soa nam het aan en zegde na onderzoek :

— Wat, Verlosser, gij houdt dit middel verborgen, dat onheil over u brengen zal, indien gij het gebruikt ? En zij nam het vergif en stortte het uit in eene opening van den muur, waarna zij ook eene tweede hoeveelheid wegwierp, welke door Leonard werd herkend als komende uit Juanna's haaren.

— Zie daar, nu kunt gij u zelven geen kwaad meer doen, voegde Soa er in het portugeesch bij. Laat mij nu u iets zeggen : zoolang gij u stil houdt, zal alles wel gaan, doch zoo gij geweld of ontsnapping beproeft, dan zult gij uw eigen vonnis hebben geveld, te samen met het doodvonnis der Herderin. Wees dus gewaarschuwd, blanke, en houd u stil, want herinner dat nu mijn dag gekomen is en dat gij in mijne macht zijt.

— Dat is heel duidelijk, antwoordde Leonard, zijne toorn bedwingende, zoo goed het kon ; doch in uw belang hoop ik, dat nooit de dag moge rijzen, dat ik opnieuw de meester zij, want dan zou ik u meer doen herinneren, dan u misschien lief wezen zou. Wat uw doel is begrijp ik hoegenaamd niet, maar het gaat mij ook bitter weinig aan, zoolang zekere persoon in veiligheid is.

— Vrees niets, Verlosser, zij zal beschermd blijven. Gij weet genoeg dat ik u haat, en toch houd ik u in leven, omdat ik weet dat uwe dood ook de hare zou wezen : daarom, wees voorzichtig om harentwille. Betracht geen geweld tegen mij of mijn vader, wanneer wij u in het geheim bezoeken, want dit zullen wij doen opdat het volk haar niet ontdekke ; en het oogenblik, dat gij tegen ons de hand mocht opheffen, zal het begin zijn van hare veroordeeling. En nu moet ik u verlaten, want er gaat iets voorvallen in den tempel, dat ik wil bijwonen. Indien zij ontwaakt voor mijnen *terugkeer*, tracht dan haar niet te doen schrikken. Vaarwel !

Toen vertrok Soa met de offeraars en de zware houten deur werd achter hen gesloten.

. . . .

Toen Leonard alles terug in zijnen zak had gestoken, behalve den revolver en het mes dat zij meegenomen hadden, keerde Leonard zich om en blikte naar Juanna, die in eenen diepen en gelukkigen slaap gedompeld scheen, want een glimlach lag op haar gelaat verspreid. Nader onderzocht hij de plaats waar zij opgesloten waren. Het vertrek had twee deuren, de eene langs waar zij binnen gekomen waren en eene tweede van gelijke sterkte. De eenige andere opening was de reet, langs waar Soa het vergif had weggeworpen, een soort van omgekeerd loophol, met den smallen kant langs binnen.

Die opening trok Leonard's aandacht, te samen om haren ongewonen vorm en om de geruchten, die hij er door opving. Het eerste en meest aanhoudende gerucht was het geruisch van loopend water. Dan, na een wijl, hoorde hij het lawijd als van het geschreeuw eener menigte, dat telkens wegstierf om dan, herhaaldelijk, opnieuw luide te weerklinken.

Nu begreep hij waar hij zijn moest. Zij waren opgesloten in de rots van den tempel, ergens in de nabijheid van den poel, die voor het reuzenbeeld lag en het geschreeuw was dit van het volk, dat de straluitvoering van Otter en Mordaunt bijwoonde.

Dit gedacht was verschrikkelijk genoeg, doch had hij geweten dat het lichaam van zijnen vriend Mordaunt zijne laatste reis ondernam op geen vier voet afstand van zijn oog, wellicht zou Leonard nog meer terneergeslagen zijn geweest.

Een uur of zoo wat hield het geschreeuw aan, toen volgde eene stilte, die enkel verbroken werd door het eeuwigdurend zieden van het water daarbuiten.

Toen Soa vertrokken was had zij een soort van fakkel op den vloer laten branden, doch weldra was dit licht verteerd en trad duisternis in. Nu, evenwel, begon er door de reet in den muur licht binnen te stroomen en het scheen Leonard toe, dat dit licht helderder was dan datgene, waaraan zij in dit mistachtig land gewoon geraakt waren.

Zich neerzettende op eenen stoel, dicht nabij Juanna's legerstee, daar waar de lichtstraal de duisternis verscheurde, weende Leonard luide al de bitterheid zijns harten uit. Nu was het over : Mordaunt, de martelaar, die zich voor hen had opgeofferd en Otter, zijn trouwe vriend en dienaar, waren dood.

Buiten Soa, die zich zijnen aartsvijand had verklaard, bleven, van allen, die naar dit verdoekte land waren meegekomen, alleen Juanna en hij nog levend, en God wist hoe spoedig misschien ook hem hetzelfde somber lot als zijne vrienden overkomen zou.

De laatste en grootste misslag van zijn leven naderde zijn einde en dan zou hij rusten in een onbekend graf, verloren voor allen, na jaren geleden en gezwoegd te hebben, nutteloos, dravende achter een droombeeld.

Intusschen sliep Juanna voort, onder den invloed van den slaapdrank, en hij was daar gelukkig om, want bij haar ontwaken zou zij immers meer rampspoed vernemen, dan hun tot hiertoe overkomen was ? Gedeeltelijk om niets te doen en gedeeltelijk ook omdat de natuur hare rechten deed gelden, zette hij zich aan tafel en at en dronk van spijzen en dranken, alhoewel niet zonder vrees dat zij vergiftigd waren.

Het voedsel echter bekwam hem goed en, zooals het spreekwoord zegt, een volle maag maakt den mensch dapper ; ook drongen hoop en moed zijn hart binnen. Alles wel ingezien waren zij beiden nog gezond en ongedeerd, en niets toonde aan dat zij geroepen waren om spoedig den geest te geven. En dat was reeds veel.

Daarenboven, had hij reeds niet lang genoeg geleefd, om de liefde te winnen van dit schoone meisje, waarbij hij thans waakte ; en zoo dan al, in omstandigheden als *deze*, liefde, hoe vurig ook, ophoudt met in het hart de overwegende plaats in te nemen, toch was zij sterk genoeg om hem te doen hopen, dat nog eens gelukkige dagen voor hen mochten oprijzen.

Terwijl hij zoo aan het nadenken was, zag hij Juanna's bleek gelaat plotselings kleuren ; zij zuchtte, opende de oogen en zat recht.

— Waar ben ik ? vroeg zij, in het wilde rondblikkende ; dat is niet de legerstee waarop ik daar straks lag. O, riep zij verschrikkend uit, is het voorbij ?

— Stil, lieve Juanna, stil, ik ben nog bij u, zegde Leonard, haar de hand nemende.

— Dat zie ik ; maar de andere, waar zijn die en wat is dat voor eene afschuwelijke plaats ? Zijn wij levend begraven, Leonard, het lijkt wel een graf.

— Neen, wij zijn slechts begraven. Kom, eet en drink een weinig en dan zal ik u alles vertellen.

Zij stond op en dan vielen voor de eerste maal hare oogen op het kleed dat zij droeg.

— Mordaunt's kleed ? Waar is Mordaunt ?

— Eet en drink, herhaalde hij.

Werktuigelijk gehoorzaamde zij hem, hem met oogen vol vrees en bewondering blijvende aanschouwen. Ten slotte kon zij het niet langer uithouden en riep uit :

— Waar zijn Mordaunt en Otter ? Spreek toch rechtuit.

— Helaas, Juanna, zij zijn dood.

— Dood ! schreeuwde zij, de handen wringend, dood ! En waarom zijn wij dan nog in leven ?

— Heb moed, en luister, Juanna ; nadat gij in het paleis te rusten waart gegaan, kwam Soa tot ons met een plan dat wij aangenomen hebben.

— Welk plan ? vroeg zij heesch.

Tweemaal trachtte hij het verhaal te beginnen en tweemaal mislukte hij ; de woorden wilden hem niet uit de keel.

— Maar vertel dan toch voort en maak mij niet langer ongerust.

— Welnu dan, ziehier : Er werd overeengekomen dat Mordaunt het kleed van Aca aantrekken zou en opgeofferd worden met Otter, in uwe plaats, terwijl wij u zouden verbergen.

(Wordt voortgezet).